

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

۲۰۲۳/۰۷/۰۵

سیف قاضی زاده

جیوپولیتیک افغانستان "خصوصیات جغرافیایی و جیوپولیتیک آسیای مرکز" قسمت ششم

BRI حمایت قوی از نخبگان تجاری قزاقستان را به خود جلب کرد و در عین حال شهروندان عادی قزاقستان را از خود دور کرد. در سال 2014، قزاقستان یک طرح ملی به نام مسیر روشن (نورلی ژول) برای ایجاد زیرساخت های داخلی در حمل و نقل، صنعت و انرژی ایجاد کرد. این پروژه برای سازگاری با BRI چین ایجاد شد و در سال 2016 با بیش از 50 پروژه که ظرفیت صنعتی را از چین به قزاقستان منتقل می کرد، بخشی از BRI شد. علاقه عمومی گسترده ای به BRI و نحوه ارتباط آن با نورلی ژول وجود داشت. با این حال، به گفته یک تحلیلگر در سال 2017، "هیچ اطلاعات جزئی در دسترس عموم در مورد محتوای لیست، توضیحات پروژه و ترتیبات مالی وجود ندارد." 34 نخبگان سیاسی و اقتصادی قزاقستان همکاری با پکن را ترویج می کنند و از آن سود می برند، اما شکافی بین آن ها و سینوفوبیا پایدار جامعه مدنی وجود دارد که برای دهه ها ادامه داشته است و به دلیل عدم شفافیت در معامله چین و قزاقستان تشدید شده است.

در دسامبر 2019، کارشناسان قزاق در مورد چین برای بحث در مورد چین در آسیای مرکزی ملاقات کردند و چین قبل از شی جین پینگ را با چین معاصر تحت رهبری شی مقایسه کردند. آنها خاطر نشان کردند که چگونه چین رفتار سیاست خارجی خود را در دهه گذشته تغییر داده و قاطعانه تر شده است. تحلیل قزاقستان روابط با چین را به صورت مرحله ای در حال تکامل تعریف می کند. دهه 1990 تجارت کالا بود. چین از سال 2000 تا 2013 در شرکت های نفت و گاز قزاقستان سرمایه گذاری کرد. از سال 2013 تا کنون تحت BRI، تمرکز بر حمل و نقل و زیرساخت های صنعتی بود. روند افزایش یکپارچگی اقتصادی چین و قزاق با افزایش قاطعیت چین همراه بود. اعتراضات علیه شرکت ها، کارگران و کالاهای چینی از دهه 1990 ادامه داشته است. در سال های 2009 و 2016، اعتراضات بر این بود که دولت قزاقستان به چین اجازه داد تا زمین های کشاورزی را اجاره کند. BRI باعث اعتراضات سینوفوبیک مجدد شد. نگرانی در مورد گسترش چین ادامه دارد. رفتار چینی ها با قزاق های قومی در سین کیانگ نیز یک محرک است.

از دهه 1990، قزاقستان بیشتر به چین وابسته شده است. دولت به قزاق های قومی که از چین فرار می کنند و از مرز سین کیانگ می گذرند، وضعیت پناهندگی می دهد. چین با مسدود کردن صادرات کارآفرینان قزاق به تلافی واکنش نشان داده است. در مارس 2021، هزاران واگن ریلی قزاقستانی بیکار نشستند و کامیون ها در مرز صف کشیدند. از ژانویه تا سپتامبر 2021، صادرات مواد غذایی قزاقستان به چین 78 درصد کاهش یافت. 36 وقتی پکن صادرات را مسدود می کند، صادرکنندگان ضرر می کنند زیرا واگن های باری بارگیری شده با غلات، فلزات غیر آهنی، کودها و مصالح ساختمانی بیکار می مانند. غلات پوسیده می شوند و صادرکنندگان صدها میلیون دلار ضرر می کنند. چینی ها به صراحت دو موضوع پناهندگان قزاق و صادرات قزاقستان را در سال 2021 به هم مرتبط نکردند، اما زمان آن مشخص بود.

پس از انتقال قدرت از نظر بایف به توکایف در مارس 2019، قدرت های خارجی خواستار شفاف سازی جهت گیری قزاقستان شده بودند. در مارس 2020، مفهوم سیاست خارجی قزاقستان برای سال های 2020-2030 اصول، اهداف و اولویت های سیاست خارجی را تشریح کرد. این سازمان مجدداً بر سیاست خارجی چندجانبه و متوازن، متعهد به حمایت از حقوق شهروندان قزاق و قزاق های قومی مقیم خارج از کشور تأکید کرد، اعلام کرد که قزاقستان جایگاه خود را به عنوان کشور پیشرو در آسیای مرکزی ارتقا خواهد داد و سیاست خارجی این کشور را به روشنی بیان کرد. عموم مردم تا سال 2014، مفهوم سیاست خارجی قزاقستان به طور عمومی در دسترس نبود. از سال 2013، پکن ابراز امیدواری کرده است که تحت BRI با قزاقستان رابطه انحصاری داشته باشد. در سال 2021، به نظر می رسد پکن بیش از پیش به آستانه فشار می آورد. در می 2021، وانگ یی، وزیر امور خارجه

د پانو شمیره: له 1 تر 11

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولۍ. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولی

چین، از قزاقستان و چین خواست تا برای هماهنگی راهبردی چهاردهمین برنامه پنج ساله چین (2021-2025) و برنامه توسعه 2025 قزاقستان برای تعمیق و تنوع بخشیدن به همکاری مشترک خود در چارچوب BRI تلاش کنند. مختار تلوبردی معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه قزاقستان ابراز امیدواری کرد که دو کشور طرح همکاری تجاری و اقتصادی پیشنهادی خود را امضا کنند، اما به نظر نمی رسد به اندازه و انگ یی مشتاق باشد. 37 دولت قزاقستان نگران نفوذ چین در دولت است. در سال 2019، اطلاعاتی درز کرد که یک مشاور ارشد دولتی برای چین جاسوسی کرده بود و متعاقباً دستگیر شد. 38

واضح بود که چیزی مانع اجرای همکاری چین و قزاقستان در BRI شده بود، اما این سینوفوبیا در میان نخبگان سیاسی قزاق نبود. توکایف به ماندارین صحبت می کند و گفته می شود که یک سینوفیل است. او در اواخر دهه 1980 تا اوایل دهه 90 یک دیپلمات در چین بود. او در اوایل دهه 1970 در موسسه دولتی روابط بین الملل مسکو و در سال 1983 در موسسه زبان پکن (که اکنون دانشگاه زبان و فرهنگ پکن نامیده می شود) تحصیل کرده بود. توکایف روابط چین و همچنین روابط با هند، ترکیه، اتحادیه اروپا و ایالات متحده را تقویت کرده است که نشان دهنده رویکرد چندجانبه او در روابط خارجی است.

در نوامبر 2021، در نشست وزارت خارجه قزاقستان، توکایف بر تعهد خود به سیاست خارجی متوازن مبتنی بر عمل گرایی تأکید کرد، اما همچنین اشاره کرد که موازنه قدرت های خارجی و چند بردارگرایی انسجام سیاست خارجی قزاقستان را تضعیف کرده است. توکایف خاطر نشان کرد که روابط خارجی قزاقستان فاقد یک "استراتژی ملی واقعا یکپارچه" است و این یک مشکل سیستماتیک است که نیاز به هماهنگی بهتر ادارات مختلف دولتی دارد. 39 این به معنای آن است که برخی از سازمان های دولتی به سمت روسیه و برخی دیگر به سمت چین و سایر کشورها متمایل شده اند.

در 26 نوامبر 2021، در دهمین نشست کمیته همکاری چین و قزاقستان، هان ژنگ، معاون نخست وزیر و رئیس کمیته چین، خواستار نتایج بهتر در همکاری چین و قزاقستان شد. هان اظهار داشت که طرح همکاری نیاز به اجرا دارد. این کمیته دارای 12 کمیته فرعی در زمینه همکاری های امنیتی، گمرکی، حمل و نقل، راه آهن، تجارت و اقتصادی، مدیریت آب، انرژی، علمی و فنی، مالی، فرهنگی، بشردوستانه، محیط زیست و زمین شناسی است. علیخان اسمایلو، معاون اول نخست وزیر و رئیس کمیته قزاقستان، پاسخ داد که قزاقستان آماده همکاری در زمینه امنیت، اقتصاد، تجارت و انرژی برای دستیابی به نتایج پربارتر است. 40

تقریباً 10 روز پس از نشست چین و قزاقستان، قزاقستان چهارمین میزگرد سرمایه گذاری جهانی قزاقستان (KGIR) خود را برگزار کرد، یک مجمع سرمایه گذاری برای جذب شرکت های چند ملیتی. بیش از 2 میلیارد دلار قرارداد با شرکت های اروپایی، قطری، ترکیه ای، چینی و هندی امضا شد. در این نشست جشن 30 سالگی استقلال قزاقستان برگزار شد که بارها در این نشست به آن اشاره شد. 41 به نظر می رسد که آستانه با یک رابطه انحصاری با پکن موافقت نمی کند.

قزاقستان ادعا می کند که قزاقستان به دنبال منافع اقتصادی از کشورهای همسایه است در حالی که از استقلال خود محافظت می کند و از حاکمیت خود در برابر تسلط روسیه و چین محافظت می کند. تا جایی که همکاری اقتصادی قزاقستان و چین به مشروعیت سیاسی دولت قزاقستان کمک می کند، از آن حمایت می شود. با این حال، درخواست چین برای هماهنگ کردن برنامه ریزی داخلی قزاقستان با سیاست های چین، مطابق با درخواست شی جین پینگ، تحت عنوان BRI، از سایر کشورها برای همسو کردن سیاست های خود با چین، به عنوان از بین بردن حاکمیت و دیپلماسی چندجانبه تلقی می شود.

علاوه بر این، نشریات چینی و اینترنت اغلب به کشورهای دیگر به عنوان بخشی از چین اشاره می کنند. این اتفاق در مورد خاور دور روسیه، بوتان، نپال و سپس در سال 2020، قزاقستان رخ داده است. یک وبسایت چینی به نام sohu.com مقاله ای با عنوان «چرا قزاقستان مشتاق بازگشت به چین است» منتشر کرد که ادعا می کرد قزاقستان به تهاجم چینی ها بدش نمی آمد و از لحاظ تاریخی بخشی از قلمرو چین بوده است. این سازمان مدعی شد که اکثریت قزاق ها می خواهند دوباره به چین بپیوندند. اگرچه دولت چین تلاش می کند از این ادعاها فاصله بگیرد، اما وزارت خارجه قزاقستان خود را ملزم به احضار سفیر چین برای اعتراض به این مقاله کرد. 42 این حادثه به عنوان حمله به حاکمیت قزاقستان تلقی شد. رسانه های دولتی قزاقستان این مخالفت را علیه ادعاهای چین در مورد قلمرو منتشر کردند که باعث دامن زدن به سینوفوبیا در بین مردم شد. در مارس 2021، تظاهرات قزاقستان که در چندین شهر بزرگ برگزار شد، با اشاره به طرح انتقال کارخانه های چینی به قزاقستان، خواستار لغو ساخت 55 کارخانه چینی از سوی دولت شد. این انتقال بخشی از هماهنگی BRI و طرح توسعه "مسیر روشن" قزاقستان بود. 43

اعتراضات به مالکیت خارجی زمین منجر به شفاف سازی قانونی شد. در ماه مه 2021، توکایف لایحه‌ای را امضا کرد که فروش یا اجاره زمین قزاقستان را به خارجی‌ها ممنوع می‌کند و می‌گوید: «زمین بنیاد و نماد مقدس دولت قزاقستان است. من بارها گفته‌ام که زمین قزاقستان را نمی‌توان به خارجی‌ها فروخت. 44

با وجود طغیان سینوفوبیا، پکن کمپینی برای افزایش قدرت نرم چین در قزاقستان دارد. برخی از تحلیلگران، کمپین چین را تلاشی برای Sinification می‌دانند، تا آسیای مرکزی را «اجتماعی» کند تا به تدریج رویه‌های چین را عادی و چین را خیرخواهانه و نفوذ چین را افزایش دهد. 45 تحلیلگران دولت قزاقستان را متهم کردند که با سفارت چین و رسانه‌های قزاقستان به منظور شکل دادن به افکار عمومی در جهت مثبت تر و تشویق دیدگاه سازگارتر از حضور چین در این کشور، متحد شده است. ادعا می‌شود که این اتحاد در اجتماعی کردن نخبگان قزاق برای پذیرش BRI بسیار موفق بود. 46 چین در 15 سال گذشته بیش از 22 میلیارد دلار در قزاقستان سرمایه‌گذاری کرده است. رفتار چین در هر کشور آسیای مرکزی بسته به ظرفیت کشور میزبان برای مدیریت برنامه‌های توسعه خود متفاوت است. در حالی که قزاقستان پروژه‌های BRI را با موفقیت اجرا کرد و استراتژی "نورلی ژول" خود را داشت، قرقیزستان در سال 2019 هنوز طرح خود را برای همکاری BRI در نظر نگرفته بود. یک تحلیلگر قرقیز اعلام کرد که BRI باعث نگرانی و اضطراب در کشورش شده است و تا آن زمان قرقیزستان هیچ پروژه‌ای را در داخل BRI به دلیل فساد و عدم شفافیت اجرا نکرده است. با این وجود، چین 40 درصد از کل بدهی خارجی قرقیزستان را به خود اختصاص داده است، که باعث نگرانی قرقیزستان در تله بدهی شده است که باعث ایجاد احساسات ضد چینی شدید در جامعه قرقیزستان شده است. 47

منتقدان رویکرد پکن به منطقه آسیای مرکزی استدلال می‌کنند که این رویکرد به طور فزاینده‌ای ژئوپلیتیک می‌شود و به حوزه روسیه تجاوز می‌کند و کمتر نگران حساسیت روسیه در مورد جابجایی حوزه نفوذ آن در آسیای مرکزی شده است. اگر هر دو کشور به توافق برسند که باید یک منطقه محروم آسیای مرکزی بسازند که غرب را از منطقه مسدود کند، مشکل مدیریت موج فزاینده روس مرکزی و سینومرکزی باقی می‌ماند.

بعد انرژی:

پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، روسیه حوزه نفوذ خود را از طریق کنترل زیرساخت‌ها، خطوط لوله و بنادر صادرات نفت آسیای مرکزی که بیشترین فشار را بر صادرکنندگان هیدروکربن آسیای مرکزی به‌ویژه قزاقستان وارد می‌کند، حفظ کرده است. وابستگی به زیرساخت‌های انرژی روسیه یک محرک اصلی در دیپلماسی چندجانبه قزاقستان بوده است. این خط لوله نفت چین-قزاق بود که به آستانه اجازه داد تا برای اولین بار از سلطه مسکو بر خطوط لوله صادراتی قزاقستان رهایی یابد. اولین بخش این خط لوله در سال 2003 تکمیل شد و تا سال 2006 عملیات تجاری آغاز شد. این خط لوله توسعه یافته و متعلق به شرکت ملی نفت چین (CNPC) و شرکت نفت قزاقستان KazMunayGas است.

از آنجایی که قزاقستان به دنبال راه‌هایی برای فرار از تسلط روسیه بر صادرات خود بوده است، روسیه نیز به دنبال راه‌هایی برای بازگرداندن کنترل خود بر انرژی قزاقستان و آسیای مرکزی بوده است. پیشنهاد اخیر روسیه ایجاد یک بازار مشترک برق واحد EEU است که آسیای مرکزی را در بر گرفته و تحت کنترل مسکو باشد. 49 شورای بین دولتی اوراسیا در 21 اکتبر 2022 در ایروان تشکیل جلسه داد. میخائیل میاسنیکوویچ، سیاستمدار بلاروس، رئیس هیئت مدیره کمیسیون اقتصادی اوراسیا (EEC)، اعلام کرد که سازمان همکاری‌های شانگهای به عنوان بخشی از یکپارچگی اوراسیا به روابط نزدیکتر با EEU علاقه مند است. میاسنیکوویچ فاش کرد که تصمیماتی در مورد بازار مشترک گاز، نفت و فرآورده‌های نفتی گرفته شده است. ایجاد یک بازار مشترک هیدروکربنی ممکن است به مسکو کنترل بیشتری بر هیدروکربن‌های آسیای مرکزی بدهد و این کشورها را از روابط انرژی چند برادر با قدرت‌های خارجی منصرف کند.

روابط انرژی خارجی قزاقستان بر شرایط انرژی داخلی آن تأثیر می‌گذارد. در ژانویه 2022، به منظور صادرات بیشتر گاز مایع (LPG)، دولت به کنترل قیمت داخلی LPG پایان داد. یک سوخت پرکاربرد و مقرون به صرفه که قیمت را دو برابر کرد. در واقع، شهروندان قزاقستان یارانه‌هایی را که آن را مقرون به صرفه کرده بود، از دست دادند. این یک پدیده جهانی است زیرا دولت‌ها یارانه‌ها را حذف می‌کنند، که سپس باعث ناآرامی اجتماعی می‌شود. اغلب این شرکت‌های نفتی بین‌المللی هستند که در یک کشور صادرکننده انرژی کار می‌کنند که برای افزایش قیمت‌های داخلی یا تغییر تولید بیشتر نفت و گاز به صادرات، جایی که قیمت‌ها در بازار جهانی بالاتر است، لابی می‌کنند. در مقابل، دولت چین که کشوری بسیار قوی‌تر است، در حذف یارانه‌های هیدروکربن داخلی تردید کرده و با احتیاط حرکت کرده است، زیرا می‌ترسد که ثبات اجتماعی را تضعیف کند.

اعتراضات جامعه مدنی قزاقستان به عنوان اعتراضات مسالمت آمیز در اعتراض به افزایش قیمت گاز مایع آغاز شد، اما سپس به نبرد بین الیگاری ها تبدیل شد که بازیگران خارجی را به سمت خود کشاند. معترضان به طور کلی از فساد نخبگان قزاق خشمگین بودند و از نظریات رئیس جمهور سابق می خواستند قدرت سیاسی پشت پرده را کنار بگذارند. هنگامی که اعتراضات به شورش تبدیل شد و مقامات دولتی از مدیریت شورش ها شکست خوردند یا از مدیریت آن امتناع کردند، توکایف از کرملین درخواست کمک کرد. نیروهای روسی ظرف چند روز اعزام شدند. در 19 ژانویه 2022، سازمان پیمان امنیت جمعی اعلام کرد که عملیات حفظ صلح به پایان رسیده است و گفته شد که تمام نیروهای روسیه قزاقستان را ترک کرده اند، اگرچه بعداً مشخص شد که هزار نفر هنوز باقی مانده اند.

تحلیلگران روسی پس از مداخله حافظ صلح خاطر نشان کردند که آنها انتظار داشتند دیپلماسی چندجانبه قزاقستان به موضعی بیشتر طرفدار روسیه تغییر کند و از روابط نزدیکتر با چین، اتحادیه اروپا و ایالات متحده دور شود. مسکو دیگر دیپلماسی چندجانبه کشورهای آسیای مرکزی را تحمل نمی کند و قصد دارد خود را به عنوان قدرت بزرگ پیشرو در فضای پس از شوروی بازسازی کند. 50 این دیدگاه های روسیه نشان دهنده تاکید بیش از حد بر مداخلات نظامی و درک ناچیز از روابط اقتصادی است.

پس از بحران قزاقستان در ژانویه 2022، دولت قزاقستان از شرکت های نفتی بین المللی خواست تا بازار داخلی خود را تامین کنند تا پالایشگاه های قزاقستان بتوانند تولید فرآورده های نفتی خود را افزایش دهند و در نتیجه قیمت محصولاتمانند LPG را کاهش دهند. شرکت های نفتی بین المللی که از میدان های نفتی تنگیز، کاشاگان و کاراچاگانک بهره می برند، تمام نفت خام خود را صادر می کردند. از آنجایی که قیمت های صادراتی 2 تا 3 برابر بیشتر از قیمت های داخلی است، مشخص نبود که آیا شرکت های نفتی از این امر پیروی می کنند یا خیر. 51 طرح وزارت انرژی قزاقستان برای انحراف تولید برخی از شرکت های نفتی به پالایشگاه های داخلی بخشی از قرارداد اجتماعی جدید وعده داده شده توسط توکایف بود که به موضوعی پرداخته بود که اعتراض مردم قزاقستان را برانگیخت. 52 در واکنش به اعتراضات، دولت تصمیم خود مبنی بر پایان دادن به کنترل قیمت انرژی را لغو کرد. معترضان بر روی الیگاری های قزاق تمرکز کرده بودند که از طریق معاملات اقتصادی با چین ثروتمند شده بودند. معترضان خواستار «نظریات از کشور خارج شوند». توکایف به سرعت اقدام کرد تا خانواده نظریات را از موقعیت هایی که به آن ها اجازه انباشت ثروت عظیمی را می داد سلب کند. توکایف نوید نوع جدیدی از روابط دولت-جامعه، قرارداد اجتماعی جدیدی از آنچه در دوره نظریات وجود داشت، و پایان دادن به دزدسالاری تحت کنترل الیگاری ها و خانواده نظریات را داد. توزیع بیشتری از ثروت هیدروکربنی وجود خواهد داشت. کمپین مبارزه با فساد بر روابط BRI با قزاقستان تأثیر خواهد گذاشت زیرا این خانواده در چندین پروژه چینی مملو از فساد شرکت داشتند. قاچاق بی رویه در شش بندر مرزی در مرز چین و قزاقستان، دولت قزاقستان را از میلیاردها دلار مالیات و عوارض محروم کرده بود. بسیاری از شرکت های قاچاق با خانواده نظریات مرتبط بودند. دستورات توکایف برای پاکسازی قاچاق در راستای طرح او برای اقتصاد کمتر فاسد بود. 53

ازبکستان با درس گرفتن از بحران قزاقستان تصمیم گرفت قیمت سوخت را در داخل کشور افزایش ندهد و تمام صادرات گاز به چین را متوقف کند. برای چندین سال، جامعه ازبکستان از کمبود گاز داخلی هنگام صادرات به چین ناراحت بود. طرح اولیه پایان دادن به صادرات گاز در سال 2025 بود، اما بحران قزاقستان انگیزه ازبکستان را برای توقف ناگهانی صادرات به چین فراهم کرد. 54

در ژوئن 2022، در مجمع بین المللی اقتصادی سن پترزبورگ، پوتین علناً توکایف را تحت فشار قرار داد تا از تهاجم روسیه به اوکراین حمایت کند و اعلام کرد که کل اتحاد جماهیر شوروی سابق بخشی از " روسیه تاریخی " است، تلاش او برای مشروعیت بخشیدن به حمله به اوکراین. با این حال، توکایف، یکی از معهود رهبرانی که در این مراسم شرکت کرد، به صراحت اعلام کرد که قزاقستان الحاق لو هانسک و دونتسک به روسیه را به رسمیت نمی شناسد. این یک عقب نشینی غیرمنتظره برای پوتین بود، زیرا او فکر می کرد پس از اعزام نیروهای حافظ صلح برای کمک به کنترل شورش، کنترل بیشتری بر قزاقستان دارد. توکایف در برنامه مستقیم تلویزیون روسیه خاطر نشان کرد که قزاقستان به روسیه برای دور زدن تحریم ها کمک نمی کند. گزارش شده است که پوتین در پاسخ به توکایف که به نظر می رسید هويت دولت مشتری قزاقستان را نادیده می گرفت، به طرز مشهودی متزلزل شد و دچار تزلزل شد. 55

این اظهارات توکایف به عنوان تحقیر پوتین تلقی می شد که با توقف صادرات نفت قزاقستان از کنسرسیوم خط لوله خزر که از بندر نورووسیسک روسیه به مقصد بازارهای اروپایی حمل می شد، به تلافی آن پرداخت. در 6 ژوئیه، انفجاری در میدان نفتی تنگیز قزاقستان رخ داد که احتمالاً تصادفی نبوده است. آستانه در نظر گرفتن مسیرهای

جایگزین صادرات نفت مانند مسیر حمل و نقل بین المللی ترانس خزر یا TITR که از طریق توافق نامه ای بین آذربایجان، گرجستان و قزاقستان ایجاد شده و با چین، ترکیه و اوکراین هماهنگ شده بود، آغاز کرد که همگی به مسیری نیاز داشتند که دور بزند. روسیه. 56 در اگوست 2022، صادرات نفت قزاقستان از طریق نوروسیسک بار دیگر متوقف شد، چهارمین بار در سال 2022. درآمدهای نفتی تقریباً 44 درصد از بودجه قزاقستان در سال 2021 را تشکیل می داد و این کشور را در برابر دستکاری های مسکو آسیب پذیر کرد. 57

در ژوئن 2022، آستانه نام نفتی که از بنادر روسیه صادر می کند را تغییر داد تا از خطرات تحریمی جلوگیری کند. حدود 20 درصد از صادرات نفت قزاقستان از طریق بنادر روسیه انجام می شود و گاهی اوقات با نفت روسیه اشتباه می شود که گشایش اعتبار اسنادی برای محموله را دشوار می کند. نفت قزاقستان اکنون به نام نفت خام مخلوط صادراتی قزاقستان (KEBCO) نامیده می شود تا آن را از نفت روسیه صادر شده از همان بندر (REBCO) متمایز کند. به دلیل تحریم های غرب و شرکت های اروپایی که نفت روسیه را کاهش داده اند، تصور می شود که مسکو تلاش کرده است نفت روسیه را به عنوان قزاقستان پنهان کند و از این طریق تحریم ها را دور بزند.

اتحادیه اروپا واردات نفت خام روسیه را در دسامبر 2022 ممنوع خواهد کرد و واردات فرآورده های نفتی روسیه را در فوریه 2023 ممنوع خواهد کرد که به قزاقستان فرصت های جدیدی برای بازار در اروپا می دهد. در اکتبر 2022، اتحادیه اروپا با رهبران پنج کشور آسیای مرکزی برای بحث در مورد همکاری های اقتصادی، انتقال شرکت های تولیدی اروپایی به آسیای مرکزی و به ویژه افزایش صادرات انرژی به اروپا دیدار کرد. اروپا یک استراتژی سرمایه گذاری به نام دروازه جهانی برای سرمایه گذاری در زیرساخت های آسیای مرکزی ایجاد کرده است که رقیب BRI چین خواهد بود. 58

در نشست سال CICA 2022، ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور ایران تصمیم گرفت سوآپ نفت بین قزاقستان و ایران را از سر بگیرد، که به قزاقستان یک مسیر جایگزین برای صادرات نفتی که توسط مسکو کنترل نمی شود، می دهد. دو کشور از اواخر دهه 1990 سوآپ نفتی داشتند، اما ایران در سال 2010 این سوآپ را متوقف کرد، زیرا احساس می کرد که سودی متناسب با افزایش قیمت نفت ندارد. ایران همچنین سوآپ نفت خام با روسیه دارد و در نوامبر 2022 با آغاز سوآپ محصولات نفتی موافقت کرد. ایران و روسیه هر دو تحت تحریم هستند اما توانسته اند بازاریابی برای صادرات نفت پیدا کنند. در سال 2022، تحریم ها بر 2 تا 3 میلیون بشکه در روز نفت خام و محصول روسیه تأثیر گذاشت. چین، هند و سایر بازارها نفت روسیه را با تخفیف وارد کردند. در پایان سال 2022، تحریم های تقویت شده می تواند به تیرگی تجارت نفت روسیه با معاملات غیرقانونی و غیرقانونی منجر شود. 59 تا پایان سال 2022، روسیه کنترل کمتری بر صادرات نفت چند بردار قزاقستان نسبت به قبل داشت و برای خرید نفت صادراتی خود بیشتر از آنچه که برنامه ریزی کرده بود به بازار چین وابسته بود. تسلط روسیه بر آسیای مرکزی، به ویژه قزاقستان، سریعتر از آنچه که بیشتر انتظار می رفت، کاهش یافت، زیرا کنترل صادرات انرژی در واکنش به جنگ جدید در حال کاهش بود.

سازمان های منطقه ای آسیای مرکزی:

سازمان های منطقه ای آسیای مرکزی عرصه ای را برای مسکو و پکن فراهم می کنند تا رهبری خود را در منطقه در حالی که حوزه های نفوذ خود را دنبال می کنند، تثبیت کنند. این سازمان های چندجانبه همچنین فضایی را برای کشورهای آسیای مرکزی فراهم می کنند تا با استفاده از استراتژی های مختلف موازنه سازی، باج خواهی، بی طرفی، الزام آوری، و باندبازی که برخی از آنها در نشست های سال 2022 سازمان همکاری شانگهای و CICA در کارنامه دیپلماسی چندجانبه خود مشارکت کنند.

مان همکاری شانگهای سازمان همکاری

شانگهای، انجمنی برای مسائل سیاسی، اقتصادی و امنیتی اوراسیا، در سال 2001 تأسیس شد که از پنج شانگهای (2000-1996) پدید آمد. هدف اصلی آن مبارزه با تروریسم، جدایی طلبی، افراط گرایی و جنایات سازمان یافته بود که از مرزهای اوراسیا فراتر رفت. به سرعت گسترش یافت. کشورهای عضو چین، هند، قزاقستان، قرقیزستان، روسیه، تاجیکستان، پاکستان و ازبکستان هستند. ایران قصد دارد به آن ملحق شود. کشورهای ناظر افغانستان، بلاروس و مغولستان هستند. شرکای گفتگو شامل ارمنستان، آذربایجان، کامبوج، نپال، سریلانکا و ترکیه است. منظور از توسعه، تشکیل یک نظم جدید منطقه ای اوراسیا است، اما یک قانون اساسی تشکیل رژیم را نادیده می گیرد - گسترش سریع یک رژیم قبل از اینکه یکپارچگی عمیق تر شود، بقای آن را تضعیف می کند.

سازمان همکاری شانگهای منافع روسیه و چین را متعادل می کند. دو قدرت منطقه‌ای آن را عرصه‌ای برای رهبری مشترک می‌دانند، اما این منطقه مورد مناقشه است زیرا آنها به دنبال کارکردهای متفاوتی برای سازمان هستند و کشورهای آسیای مرکزی در برابر تلاش‌های هر دو سلطه مقاومت می‌کنند. از زمان تشکیل سازمان همکاری شانگهای، روسیه تلاش کرده است تا سازمان همکاری شانگهای را با سازمان پیمان امنیت جمعی ادغام کند تا یک اتحاد امنیتی تشکیل دهد که به عنوان همتای ناتو عمل می‌کند. همه کشورهای عضو دیگر مقاومت کردند. در جولای 2015، مسکو میزبان هفتمین اجلاس سران بریکس بود که آن را با پانزدهمین اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اروپا ترکیب کرد. این یک مانور برای ادغام بریکس و سازمان همکاری شانگهای در EEU بود و یکپارچگی اوراسیا را تحت سازمانی که روسیه در آن نقش رهبری روشنی داشت، ترویج کرد.

برای پوتین، سازمان همکاری شانگهای هسته اصلی GEP است و مدلی جایگزین از نظم جهانی و حکومت منطقه‌ای ارائه می‌دهد که در چشم انداز ضدغربی است. با این حال، کشورهای آسیای مرکزی آنقدرها هم ضد غربی نیستند و به دنبال استقلال بیشتر سیاست خارجی از دستورات پوتین هستند. این کشورهای کوچکتر از گسترش دامنه جغرافیایی سازمان همکاری شانگهای حمایت کرده‌اند، زیرا این امر فرصت‌هایی را برای آن‌ها افزایش می‌دهد تا نفوذ روسیه و چین را با دیپلماسی چندجانبه در حین دستیابی به هند، ایران و ترکیه متعادل کنند.

در سال 2022، سازمان همکاری شانگهای بر سر جنگ اوکراین تقسیم شد. رهبران آسیای مرکزی از حمایت از حمله پوتین خودداری کردند و نگران این بودند که آیا کشورشان در تلاش پوتین برای ایجاد حوزه نفوذ روسیه در جایگاه بعدی قرار خواهد گرفت یا خیر. موضع چین با دقت متعادل بود. ژائو هوشنگ توضیح داد که موضع چین بی طرفی نیست، که از هیچ یک از طرفین حمایت نمی‌کند، بلکه یک "مشارکت سازنده" است، که به این معنی است که چین از مبارزه اوکراین برای حفاظت از تمامیت ارضی خود و مبارزه روسیه علیه گسترش ناتو به شرق حمایت می‌کند. 60

پوتین و شی در گفتگوی تلفنی خود در 15 ژوئن 2022 متعهد شدند که مواضع خود را در سازمان همکاری شانگهای که قرار است در سپتامبر 2022 برگزار شود هماهنگ کنند. برای اینکه دولت‌های ثانویه بین آنها مانور دهند یا مستقل تر عمل کنند.

دستور کار آسیای مرکزی برای سازمان همکاری شانگهای ارتقای همکاری اقتصادی بود که به نفع توسعه آنها خواهد بود. در بیست و دومین نشست شورای سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای که به میزبانی ازبکستان در سمرقند برگزار شد، آسیای میانه روی تبدیل سازمان همکاری شانگهای به سازمانی که پروژه‌های اقتصادی و زیربنایی مانند مسیرهای حمل و نقل جدید را ترویج می‌کند، کار کردند. دستور کار آنها تغییر هویت سازمان همکاری شانگهای به سازمانی بود که توسعه اقتصادی را ترویج می‌کند. 61 نگرانی آنها انرژی، غذا و امنیت آب و هوا بود. این هدف به جای تمرکز روسیه بر امنیت، با نقش چین در BRI مطابقت دارد. با این حال، در سال 2022، چین و روسیه هر دو از چالش‌های اقتصادی داخلی رنج بردند و در نتیجه نتوانستند تامین مالی مورد نظر آسیای مرکزی را انجام دهند.

بازدید از قزاقستان، کشور کلیدی BRI چین در آسیای مرکزی و کریدور ترانزیت BRI به اروپا، قبل از شرکت در نشست سازمان همکاری شانگهای. شی با صدور بیانیه‌ای از استقلال، حاکمیت و تمامیت ارضی قزاقستان حمایت کرد و با مداخله هر نیرویی در امور داخلی این کشور مخالفت کرد. این بیانیه هشدار می‌دهد که پوتین برای عدم مداخله در کشورهای آسیای مرکزی بود. همچنین چین را به عنوان حافظ حاکمیت آسیای مرکزی معرفی کرد. 62

حضور پوتین در اجلاس سازمان همکاری شانگهای 2022 برای نشان دادن این بود که روسیه با وجود تحریم‌های غرب علیه این کشور منزوی نشده است. پوتین امیدوار بود که نشست سازمان همکاری شانگهای وجهه رهبری روسیه را در حوزه نفوذ آن تقویت کند. با این حال، آسیای مرکزی نسبت به تهاجم ناموفق او به اوکراین ابراز همدردی نکرد، زیرا نگران بودند که روسیه ممکن است به آنها حمله کند. 63 کاهش قدر روسیه در آسیای مرکزی آشکار بود. شوکت میرضیایف، رئیس‌جمهور ازبکستان، شخصاً در فرودگاه از شی جین پینگ استقبال کرد، در حالی که پوتین توسط دومین فرمانده خود استقبال کرد. ایگور یاکوونکو، یک قانونگذار سابق روسی، خاطر نشان کرد: «آنچه در سمرقند دیدیم، باطل کردن پوتین و خود ویرانگری بود... پوتین با شکست [در اوکراین] وارد شد، و بازنده‌ها دوست ندارند». 64 همه رهبران آسیای مرکزی نگران سابقه حمله مسکو به اوکراین به منظور گسترش حوزه نفوذ مسکو هستند.

در خلال چندین دیدار جانبی دوجانبه، پوتین برای مدتی غیرمعمول از سوی رهبران ترکیه، آذربایجان، هند و قرقیزستان به طرز عجیبی در مقابل دوربین‌ها منتظر ماند. در گذشته، این پوتین بود که رهبران دیگر را منتظر نگه داشت. امیل ژورایف، محقق بیشکک، خاطر نشان کرد که "پوتین دیگر رهبر شکست ناپذیر بزرگی نیست که همه

بخواهند ملاقات کنند. Asel Doolotkeldieva، اظهار داشت که تقسیم کار قبلی چین و روسیه در آسیای مرکزی با رهبری روسیه در امنیت و رهبری چین در اقتصاد از بین رفته است، "روسیه دیگر کار خود را انجام نمی دهد. نشان داده است که نمی تواند یا نمی خواهد از منطقه محافظت کند." 65، مودی، نخست وزیر هند، پوتین را سرزنش کرد و گفت: «دوران امروز جنگ نیست». 66 پوتین در دیدار خود با شی جین پینگ اذعان کرد که سوالات و نگرانی های چین در مورد تهاجم نظامی به اوکراین وجود دارد. رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه از پوتین خواست تا اراضی اوکراین را که ارتش او اشغال کرده بود، بازگرداند.

رسانه های روسی نشست سازمان همکاری شانگهای را مکانی برای دیدار پوتین با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای و ایفای نقش رهبری در سازمان به تصویر کشیدند. حساب روسی ادعا می کند که پوتین با افراد "همفکر" ملاقات کرده است، به این معنی که کشورهای سازمان همکاری شانگهای از حمله پوتین به اوکراین حمایت می کنند.

67

شی جین پینگ در سازمان همکاری شانگهای از سازمان خواست تا همکاری های امنیتی را گسترش دهد و یک معماری امنیتی ایجاد کند. وی قصد خود را برای افزایش مشارکت امنیتی چین در آسیای مرکزی با نقش رهبری امنیتی بیشتر برای چین در منطقه و در عین حال حفظ مشارکت چین و روسیه در منطقه نشان داد. وی تصریح کرد: چین مایل به همکاری با روسیه، نشان دادن مسئولیت قدرت های بزرگ و ایفای نقش رهبری برای تزیق ثبات و انرژی مثبت به جهانی در هرج و مرج است. 68 شی ابتکار امنیت جهانی چین (GSI) را ترویج کرد و آن را با مفهوم "امنیت غیرقابل تقسیم" مرتبط کرد، به عنوان مثال، تلاش یک کشور برای امنیت خود نباید به قیمت امنیت دیگران تمام شود. پوتین قبلاً گفته بود که روسیه از GSI شیء حمایت می کند زیرا با نسخه روسیه از "امنیت تقسیم ناپذیر" همپوشانی دارد. مفهوم امنیت تجزیه ناپذیر از پوتین یا شی جین پینگ سرچشمه نمی گیرد. اولین بار توسط سازمان امنیت و همکاری اروپا (OSCE) تأسیس شد. روسیه از مفهوم امنیت تجزیه ناپذیر استفاده می کند که تقصیر جنگ اوکراین را برعهده گسترش ناتو قرار می دهد، یعنی تعاملات ناتو با اوکراین یک معضل امنیتی برای روسیه ایجاد کرده بود. به نظر می رسد اشاره شی به امنیت تفکیک ناپذیر هماهنگی نزدیک شی و پوتین در سازمان همکاری شانگهای را نشان می دهد. با این حال،

در آوریل 2022، شی GSI خود را در مجمع بوآئو معرفی کرد که از نظر بسیاری به عنوان همتای ناتو بود. شی همچنین خواستار امنیت «مشترک، فراگیر، همکاری و پایدار» شد و از ترویج «امنیت مشترک، فراگیر و مشارکتی» توسط مجمع منطقه ای آسه آن وام گرفت. شی «پایدار» را اضافه کرده بود تا آن را از آن خود کند. شی اعلام کرد که چین ظرفیت سازی را برای کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای برای مقابله با تهدیدات امنیتی ترویج خواهد کرد و خواستار همکاری سازمان همکاری شانگهای در مورد مسائل امنیتی غیرسنجی شد. او قصد داشت یک پایگاه چین و سازمان همکاری شانگهای برای آموزش پرسنل مبارزه با تروریسم ایجاد کند و طی پنج سال 2000 پلیس را آموزش دهد. 69

ماه قبل از آن در 24 اگوست 2022، در جریان نوزدهمین نشست وزرای دفاع سازمان همکاری شانگهای در تاشکند، وزیر دفاع چین، وی فنگه، همچنین کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای را تشویق کرد تا مشارکت های امنیتی را تعمیق کنند و جامعه امنیتی سازمان همکاری شانگهای را با استفاده از GSI شی Xi توسعه دهند. 70 وزیر دفاع روسیه، سرگئی شویگو، در این نشست پیشنهاد کرد که سازمان همکاری شانگهای در دسامبر 2022 نشست مشترک وزرای دفاع با کشورهای مشترک المنافع کشورهای مستقل مشترک المنافع (CIS) را برگزار کند. موضع سازمان همکاری شانگهای باید به کشورهای مستقل مشترک المنافع و CSTO در مورد مسائل امنیتی ببینند، که به مسکو نقش رهبری امنیتی قوی تری در آسیای مرکزی می دهد.

در بیانیه سمرقند که در پایان نشست سازمان همکاری شانگهای صادر شد، آمده است که کشورهای عضو، آسیای مرکزی را هسته اصلی سازمان همکاری شانگهای می دانند و نقش غالب چین و روسیه را به چالش می کشند. این شامل بندهایی بود که به نظر توبیخ پوتین به نظر می رسید، زیرا اشاره می کرد که کشورهای عضو «اصول احترام متقابل به حاکمیت، استقلال، تمامیت ارضی کشورها، برابری، منافع متقابل، عدم مداخله در امور داخلی، و عدم استفاده تهدید به استفاده از زور مبنای توسعه پایدار روابط بین الملل است.» 72 نشست سازمان همکاری شانگهای 2022 اصطکاک فزاینده بین مسکو و نخبگان آسیای مرکزی، از دست دادن نفوذ روسیه در منطقه و کاهش نقش در حفظ امنیت را آشکار کرد. رهبران آسیای مرکزی به دلیل ناکامی شی در انتقاد از پوتین به خاطر حمله به اوکراین ناآرام ماندند. آسیای مرکزی با این احساس که چین و روسیه به عنوان رهبران این سازمان شکست خورده اند، از سازمان همکاری شانگهای خارج شد.

کنفرانس تعامل و اقدامات اعتمادسازی در آسیا (CICA):

در اکتبر 1992، نظریات برای اولین بار در چهل و هفتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل، CICA را به عنوان یک ساختار امنیت جمعی اوراسیا، هم‌تای کنفرانس امنیت و همکاری در اروپا (OSCE) پیشنهاد کرد. زمانی که او CICA را راه‌اندازی کرد، فرار بود کشورهای آسیای مرکزی با روسیه به‌عنوان یک جبهه متحد تعامل کنند تا تعامل دوجانبه ترجیحی مسکو با دولت‌ها. CICA همچنین به کشورهای آسیای مرکزی اجازه می‌دهد تا دیپلماسی چندجانبه را با قدرت‌های خارجی انجام دهند و این قدرت‌ها را متعادل کنند تا هیچ کشوری مانند روسیه یا چین نتواند بر منطقه تسلط یابد. در اوایل دهه 1990، شانزده ایالت به آن ملحق شدند و تا سال 2022، بیست و هفت ایالت به آن ملحق شدند. توکایف به عنوان معاون وزیر خارجه قزاقستان،

در سال 2014 هنگامی که شی جین پینگ میزبان CICA در شانگهای بود، آن را به عنوان یک سازمان چندجانبه معتبرتر و معتبرتر APEC قرار داد. شی خواستار «معماری جدید همکاری امنیتی منطقه‌ای» برای کشورهای آسیایی شد که جایگزین ائتلاف‌های نظامی به رهبری آمریکا شود. شی رایزنی‌های دفاعی با کشورهای عضو، ظرفیت‌سازی و نهادینه کردن یک رژیم امنیتی را برنامه ریزی کرد. موضوع شی جینپینگ «آسیا برای آسیایی‌ها» بود که مشکلات آسیایی را «خود آسیایی‌ها حل می‌کردند». این امر CICA را از APEC که اعضای غربی داشت متمایز می‌کند. پوتین در این نشست CICA به عنوان مهمان افتخاری انتخاب شد که با مضمون آن همخوانی نداشت. اگرچه به نظر می‌رسد افتخاری باشد، اما تاکید بر این بود که پوتین یک مهمان خارجی بود که از آسیا بازدید می‌کرد. به نظر می‌رسد که شی سازمانی را که منشا آن قزاقستان بود، گرفته بود و سعی داشت آن را به سازمانی تحت رهبری چین تبدیل کند. در اکتبر 2021، وانگ یی این استراتژی را پیش برد و مدعی شد که چین همیشه "مشارکت‌کننده و پیشرو فرآیند CICA" بوده است و تلویحاً اشاره کرد که چین یک قدرت خارجی در CICA نیست. وانگ از اعضای CICA خواست به ابتکار توسعه جهانی به رهبری چین بپیوندند و فعالانه از آن حمایت کنند و BRI را در منطقه توسعه دهند. 73

در سال 2022، مسائل متعددی برای مدیریت CICA وجود داشت، به عنوان مثال، تهدیدهای مداوم برای امنیت بین ارمنستان و آذربایجان و بین تاجیکستان و قرقیزستان که هر دو نیاز به اقدامات اعتمادسازی دارند. کشورهای آسیای مرکزی از بسیج مسکو برای جنگ اوکراین که به طور نامتناسبی اقلیت‌های آسیای مرکزی را در روسیه استخدام می‌کرد، انتقاد داشتند. پوتین تهدید کرده بود که گذرنامه‌های روسی شهروندان آسیای مرکزی را که در روسیه تابعیت کرده‌اند، باطل می‌کند، در صورتی که آنها تلاش کنند از بسیج سربازان او برای جنگ فرار کنند. 74 قزاقستان میزبان ششمین نشست CICA در 13 اکتبر 2022 بود که در آن توکایفدر نظر گرفته شده است تا جایگاه CICA را به عنوان یک سازمان بین‌المللی قابل دوام که قادر به ارتقای امنیت آسیا، یک سازمان امنیت و همکاری اروپا آسیایی است، ارتقا دهد. بیست و هفت کشور عضو شرکت کردند. جلسات جانبی متعدد بود، به ویژه در قالب 5+1 که در آن پنج کشور آسیای مرکزی با قدرت‌های خارجی ملاقات می‌کنند.

سخنرانی پوتین در CICA از چند طریق سعی در ربودن اجلاس سران داشت. او تئوری توطنه «میلیارد طلایی» سه دهه ای خود را در مورد ایالات متحده ارائه کرد و اظهار داشت که CICA باید از سیستم مالی جهانی تحت سلطه غرب که از سیستم جهانی به هزینه دیگران سوء استفاده می‌کند اجتناب کند. 75 پوتین هشدار داد که بی‌ثباتی بازار انرژی امنیت غذایی را در بسیاری از کشورهای عضو CICA تضعیف می‌کند و تحریم‌های نفتی را به جای جنگ اوکراین منبع ناامنی غذایی می‌کند. وی از کشورها خواست تحریم‌های اعمال شده بر صادرات نفت روسیه را نادیده بگیرند و اظهار داشت: ما خواستار رفع تمام موانع مصنوعی و غیرقانونی هستیم که مانع از احیای عملکرد طبیعی زنجیره‌های جهانی عرضه می‌شود تا وظایف فوری در زمینه امنیت غذایی حل شود. 76 پوتین ادعا کرد که CICA بخشی از فرآیندهای ادغام است که به CICA با سازمان همکاری شانگهای، EEU و ASEAN ملحق می‌شود، به این معنی که آن بخشی از GEP است. او تشکیل یک سیستم امنیتی منطقه‌ای را ترویج کرد که دلالت بر رهبری روسیه داشت. پوتین همچنین اشاره کرد که روسیه و چین بیانیه‌ای در مورد امنیت تهیه کرده‌اند که انتظار داشتند اعضای سیکا آن را تأیید کنند. 77

مشخص نیست که چه اتفاقی برای بیانیه پوتین در مورد امنیت افتاد که چین از آن حمایت کرد و انتظار می‌رفت سایر اعضای سیکا امضا کنند. پوتین در تلاش بود تا جایگاه رهبری روسیه را در CICA ایجاد کند و کشورهای آسیای مرکزی را از سیاست‌های خارجی چندجانبه خود منصرف کند، اما این تلاش برای نشست بی‌ربط به نظر می‌رسید. او شواهد کمی پیدا کرد که کشورهای عضو سیکا در حوزه نفوذ روسیه هستند.

توکایف بر CBM‌ها تمرکز کرد و رهبری قزاقستان در CICA را جشن گرفت. یک روزنامه قزاقستانی مدعی شد که چشم جهان به آستانه به عنوان رهبر امنیت جمعی آسیای مرکزی است. 78 CICA بیانیه آستانه را با اولویت

هایی که توسط توکایف ترویج می شود تصویب کرد: تبدیل CICA از یک کنفرانس به یک سازمان بین المللی تمام عیار. تبدیل اجلاس مالی CICA، که در ابتدا توسط چین آغاز شد، به یک پلت فرم دائمی برای همکاری مالی. کربن زدایی اقتصاد منطقه؛ ایجاد مکانیزمی برای تضمین امنیت غذایی؛ و یک شبکه مشارکتی از دانشگاه ها در کشورهای عضو CICA تشکیل دهید. 79 بیانیه آستانه نشان دهنده تمرکز توکایف بر توسعه اقتصادی است. نشست روسیه و آسیای مرکزی 5+1 در 14 اکتبر 2022 برگزار شد، اولین باری که از این قالب استفاده شد. پوتین پیشنهاد کمک روسیه و کنترل بیشتر روسیه را برای بازسازی یک سیستم انرژی واحد در آسیای مرکزی، که شامل مسیرهای حمل و نقل نفت برای صادرات به آسیا و توسعه مشترک منابع انرژی دریای خزر بود، داد. قزاقستان اخیراً درباره عرضه نفت به خریداران اروپایی برای جایگزینی اختلال در صادرات نفت روسیه به اروپا بحث کرده بود.

توکایف خارج از جلسات چندجانبه، هیچ ملاقات دوجانبه ای با پوتین نداشت. توکایف فرمت 5+1 را ترجیح داد. با این حال امامعلی رحمان رئیس جمهور تاجیکستان و صدیر چپاروف رئیس جمهور قرقیزستان با پوتین دیدار کردند و در مورد مسائل امنیتی مرزی خود گفتگو کردند. در نشست روسیه و آسیای مرکزی، رحمان به نظر می رسد که سعی دارد پوتین را تحقیر کند و او را به خاطر عدم احترام کافی به تاجیکستان و شرکت نکردن در جلسات در کشور رحمان سرزنش کرد. رحمان از پوتین خواست که با آسیای مرکزی طوری رفتار نکند که انگار هنوز بخشی از اتحاد جماهیر شوروی سابق است. 80 یک ویدیوی هفت دقیقه ای ناله رحمان را ضبط کرد که می تواند به عنوان یک حمله تعبیر شود، در حالی که پوتین به صورت سنگی در آنجا نشسته بود. 81 با این حال، بسیاری از تفسیرهای جایگزین، رحمان را به عنوان باجگیری از پوتین، خواستار منابع بیشتر از مسکو، سرمایه گذاری بیشتر، و مدارس روسی بیشتر به جای ادعای خودمختاری تاجیکستان از روسیه می دانستند. رحمان در واقع وفاداری سیاسی خود را به پوتین و روسیه به عنوان تنها "شریک راهبردی قابل دوام" برای آسیای میانه نشان می داد، برخلاف سایر کشورهای آسیای مرکزی که جلسات 5+1 را با ایالات متحده، کره جنوبی، چین، هند و ژاپن برگزار می کردند. رحمان از این استراتژی دیپلماسی چندجانبه برای دستیابی به خودمختاری بیشتر مانند قزاقستان حمایت نکرد. در عوض، او خواستار حمایت بیشتر روسیه از تاجیکستان به عنوان یک کشور مشتری روسیه شد. تاجیکستان با میلیون ها تاجیک که در روسیه کار و تحصیل می کنند، وابستگی بیشتری به روسیه دارد و حواله های حیاتی برای اقتصاد تاجیکستان را ارسال می کند. 82

نشست های سازمان همکاری شانگهای 2022 و CICA نشان داد که اکثر کشورهای آسیای مرکزی به دنبال عاملیت بیشتر بر روابط آسیای مرکزی با جهان بودند و هژمونی مشترک چین و روسیه بر منطقه را رد کردند. قزاقستان از سال 1992 دیپلماسی چندجانبه را دنبال کرده است. CICA وسیله ای برای دستیابی به خودمختاری بیشتر از مشارکت چین و روسیه بوده است. ریاست قزاقستان بر (2020-2024) CICA با هدف احیا و نهادینه کردن این سازمان، تبدیل آن به یک بازیگر قابل دوام در سیاست منطقه ای و جهانی است. 83

نتیجه گیری:

از آنجایی که روسیه و چین هر یک به صورت گفتمانی یک نظم منطقه ای اوراسیا را شامل آسیای مرکزی می سازند، مرزهای آن را گسترش می دهند و هویت آن را شکل می دهند، آنها همچنین ماهیت کشورهای مربوطه خود را بازتعریف می کنند. پوتین روسیه را به عنوان یک کشور اوراسیا در مرکز یک بلوک منطقه ای اوراسیا می سازد. شی جین پینگ چین را به عنوان یک قدرت جوان شده و در حال رشد می سازد که حوزه نفوذ آن دارای مرزهایی است که در سراسر آسیای مرکزی امتداد دارد. تمام آسیای مرکزی تحت تأثیر قرار گرفته است، و به ویژه بزرگترین کشور آسیای مرکزی، قزاقستان، به دلیل موقعیت جغرافیایی و منابع فراوان، اهمیت ویژه ای برای پروژه های منطقه سازی هر دو قدرت دارد.

در دهه گذشته، حضور اقتصادی چین در آسیای مرکزی تحت BRI گسترش یافت. روسیه واکنش دفاعی نشان داد و کشورهای آسیای مرکزی اتحاد جماهیر شوروی سابق را در EEU و GEP سازماندهی کرد تا از نفوذ چین محافظت کند و هویت روسیه را به عنوان یک قدرت بزرگ با نفوذ ژئوپلیتیکی تثبیت کند. پکن و مسکو از سال 2015 گفت و گوی مستمری در مورد چگونگی ارتباط بین این پروژه های مختلف داشته اند، اما این کار دشواری نشان داده است، زیرا ماهیت هر یک از این پروژه ها مرکزیت تک کشوری است، اعم از سینومرکز یا روس مرکز. در هر مرحله از ده سال "چرخش به شرق" روسیه، تلاش برای یافتن زمینه های مشترک به سختی شکاف اساسی بر سر حوزه های نفوذ و هویت ملی و شکاف آشتی ناپذیر با کشورهای آسیای مرکزی، از همه مهمتر با قزاقستان، پنهان کرده است. ، بیش از معماری منطقه ای.

رقابت چین و روسیه در آسیای مرکزی از طریق تقسیم کار توافق شده مدیریت می شود زیرا هدف آنها ایجاد یک نظم منطقه ای باثبات اوراسیا است، اما در سال 2022 این ترتیب بیشتر در معرض خطر قرار گرفت. در ژانویه 2022، مسکو تصور کرد که نقش امنیتی خود به دلیل مداخله CSTO به رهبری روسیه در قزاقستان در حال گسترش است، که انتظار داشت نفوذ پکن در این کشور را کاهش دهد و دیپلماسی چندجانبه قزاقستان را از بین ببرد. با این حال، پوتین از اظهارات کشورهای آسیای مرکزی مبنی بر خودمختاری خود در فوریه 2022 متعجب شد، زمانی که همه کشورهای آسیای مرکزی با رد کردن تلاش‌های او برای کشاندن آنها به جنگ اوکراین، بند انداختن را تمرین کردند.

بعد از اعمال تحریم‌ها علیه روسیه، بعد انرژی روابط آسیای مرکزی نیز تغییر کرد. مسکو انتظار کمک آستانه برای دور زدن تحریم‌های صادرات نفت و گاز خود را داشت، اما توکایف نپذیرفت. تامین تقاضای انرژی داخلی در قزاقستان و ازبکستان به اولویت تبدیل شد و میزان نفت و گاز موجود برای صادرات به چین را کاهش داد. روسیه شروع به از دست دادن هویت خود به عنوان یک ابرقدرت انرژی کرد.

تقسیم کار چین و روسیه در سال 2022 با گسترش نقش امنیتی پکن در منطقه آسیای مرکزی در حالی که مسکو با حمله به اوکراین منحرف شده بود، بیشتر تغییر کرد. پکن ظرفیت سازی امنیتی را به منطقه پیشنهاد داد و تشکیل یک جامعه امنیتی را با استفاده از GSI جین پینگ تشویق کرد.

سازمان‌های چندجانبه منطقه ای زمینه را برای مجموعه ای از استراتژی‌های آسیای مرکزی فراهم کرده اند. قزاقستان پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، CICA را برای ایجاد فضایی برای دیپلماسی چند وجهی آغاز کرده بود. این بر نحوه تعامل کشورهای آسیای مرکزی با مسکو تأثیر می گذارد. در مذاکرات دوجانبه با روسیه، به نظر می رسد که آنها پابندی را انتخاب می کنند. اما هنگام ملاقات با روسیه در سازمان همکاری شانگهای و CICA، این کشورها به احتمال زیاد رهبری و ترجیحات سیاست روسیه را عقب می اندازند. فرمت CICA 5+1 برای این منظور ایجاد شد تا به طور جمعی با روسیه مقابله کند. با این حال، دولت‌های جداگانه رویکرد منحصر به فرد خود را دارند. رئیس‌جمهور تاجیکستان در نشست CICA از پوتین باجگیری کرد، اما به نظر می‌رسد که با او همدست شود و در عین حال خواستار حفظ روابط سنتی حامی و مشتری شد.

دیپلماسی چندجانبه قزاقستان برای جلوگیری از تسلط روسیه، لغزش افسار را تمرین کرده است، اما این موضع ضد روسیه نیست و زمانی که به کمک مسکو نیاز بود، مانند ژانویه 2022، توکایف با پوتین تماس گرفت. اعزام نیروهای حافظ صلح CSTO، عمدتاً روسی، به قزاقستان، بسیاری از ناظران خارجی را غافلگیر کرد، زیرا مسکو ظاهراً حاکمیت قزاقستان را نقض کرده است. با این حال، ما باید بدانیم که کشورهای ثانویه کوچکتر مانند قزاقستان دارای طیف گسترده ای از استراتژی‌های تاکتیکی هستند و همیشه در مخالفت با مسکو نیستند که نیاز به درخواست کمک داشته باشند.

دیپلماسی چند برادر در بحبوحه گذار در موازنه قدرت بین قدرتی که مدتهاست در منطقه مسلط بوده و قدرت رو به رشدی که قصد تثبیت سلطه خود را دارد دشوار است. از دست دادن نفوذ روسیه در منطقه صرفاً مساوی با پیشرفت پکن به سمت حوزه نفوذ چین در آنجا نیست. سال 2022 برای افشای غرور روسیه در تلاش‌های ناموفق برای جلب حمایت بسیار جالب بود، اما چالش‌های عمیق‌تری را برای مسکو و پکن برای یافتن نقاط مشترک نشان داد. اگر پکن همچنان پیش‌بینی می‌کند که موقعیتش در منطقه باید تقویت شود، مسکو باید بپذیرد که برنامه‌های شکست خورده‌اش در آسیای مرکزی، به‌ویژه در سایه جنگ اوکراین، دستور کارش برای چرخش به شرق را به‌طور جدی به خطر می‌اندازد.

☆☆☆

چکیده:

با افزایش وابستگی اقتصادی جهان به منابع انرژی هیدروکربنی، دامنه دار شدن تنش‌ها در خاورمیانه و نیز ظهور روسیه به عنوان یک بازیگر اصلی در بازار انرژی جهان، نفت و گاز آسیای مرکزی و مسیرهای انتقال آن به بازارهای مصرف بیش از پیش مورد توجه قدرت‌های بزرگ صنعتی قرار گرفته است. دهه‌ها کشمکش طولانی مدت برای کنترل منابع نفت و گاز طبیعی، زیرساخت و نفوذ منطقه آسیای مرکزی با عنوان «بازی بزرگ جدید» بین اروپا، چین، روسیه و آمریکا مطرح بوده است و هر کدام از قدرت‌ها سعی می‌کردند برای نفوذ بیشتر در منطقه از یکدیگر پیشی بگیرند. در سال‌های پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و با کشف ذخایر عظیم انرژی نفت و گاز در آسیای مرکزی رقابت میان قدرت‌های بزرگ تشدید شد. از یک طرف، روس‌ها با منحصر کردن تمام مسیرهای صادرات از سرزمین خود، مایلند که نفوذ و کنترل سنتی خود را بر کشورهای تازه استقلال یافته حفظ کنند. از طرف دیگر، آمریکا که به عنوان رقیب جدی در منطقه وارد شده است، طرفدار مسیرهایی است که در

راستای اهداف درازمدت و علایق ژئوپلیتیک خود در منطقه منجر شود. چین هم با دارا بودن انگیزه-های قوی برای حضور در آسیای مرکزی به چالش کشیدن سیاست-های هژمونیک آمریکا و دستیابی به منابع انرژی و بازار بزرگ منطقه، وارد رقابت با سایر رقبا شده است. اگرچه روسیه به عنوان قدرت اصلی در انرژی آسیای مرکزی است، اما حضور بازیگران جدیدی همچون آمریکا و خصوصاً چین و تلاش جمهوری های قزاقستان و ترکمنستان برای یافتن راه-های جایگزین انتقال نفت و گاز منافع روسیه در منطقه را با چالش مواجه کرده است. براین اساس، مولفین این مقاله سوال خود را چنین مطرح می-کنند که چه کسانی در بازی قدرت برای تسلط بر منابع آسیای مرکزی پیروز خواهند شد؟ فرضیه ما این است که باتوجه به رشد اقتصادی چین و نیاز این کشور به منابع عظیم نفت و گاز و همچنین گسترش روابط پکن با همسایگان آسیای مرکزی، چین در آینده قدرت اصلی در منطقه خواهد بود.

☆☆☆☆

خلاصه:

برای اطمینان از عرضه کافی نفت و کاهش عدم قطعیت های ژئوپلیتیکی، چین منابع واردات نفت خام خود را در سال های اخیر متنوع کرده است. آسیای مرکزی یک منطقه همسایه چین است که از نظر ذخایر نفت و گاز طبیعی غنی است که می تواند نقش مهمی در استراتژی چین برای کاهش وابستگی این کشور به تامین انرژی از خاورمیانه داشته باشد. ویژگی های ژئوپلیتیک انرژی و وضعیت ژئوپلیتیکی در آسیای مرکزی مشخص می کند که توسعه و همکاری انرژی آسیای مرکزی تحت تأثیر عوامل داخلی و خارجی مختل شده است و همچنین با خطرات تحول ساختاری انرژی پیچیده و بازی های ژئوپلیتیکی مواجه است که الگوی ژئوپلیتیک انرژی منحصربه فردی را ایجاد می کند. آسیای مرکزی. این مطالعه یک چارچوب تحلیلی برای ژئوپلیتیک انرژی در آسیای مرکزی پیشنهاد می کند، با این استدلال که پیچیدگی ژئوپلیتیک انرژی در آسیای مرکزی را می توان از دیدگاه کشورهای اصلی توسعه انرژی (بازیگران بازی) و کل صنعت زنجیره توسعه انرژی (موضوعات بازی) نشان داد. بارزترین ویژگی ژئوپلیتیک انرژی آسیای مرکزی، بازی شدیدی است که بین کشورها و مناطق کلیدی، روسیه، ایالات متحده، چین، اتحادیه اروپا (EU)، ژاپن، هند، ایران و ترکیه انجام می شود. ملاحظات ژئوپلیتیک استراتژیک و نیاز به منابع، مشارکت فعال این بازیگران در توسعه انرژی آسیای مرکزی را ضروری می سازد و به این معنی است که برنامه های سیاست خارجی دولت ها در این منطقه احتمالاً بیش از پیش شلوغ خواهد شد. بنابراین، همکاری انرژی چین و آسیای مرکزی با خطرات ژئوپلیتیکی بازی های قدرت های بزرگ مواجه است. لازم است سیاست های معقول و مؤثری برای ایجاد مکانیسم های تضمینی برای به حداقل رساندن خطرات همکاری انرژی تدوین شود. این مطالعه استراتژی های ژئوپلیتیک انرژی روسیه، ایالات متحده، چین و سایر قدرت های مرتبط در آسیای مرکزی را مشخص می کند. همچنین خطرات کشور را که در همکاری انرژی بین چین و کشورهای آسیای مرکزی با آن مواجه است، ارزیابی می کند. برای مقاومت در برابر خطرات احتمالی ژئوپلیتیکی و کشوری، این مطالعه مجموعه های از چارچوب های سیاستی را توسعه می دهد که می تواند برای تقویت ثبات همکاری انرژی بین چین و کشورهای آسیای مرکزی مورد استفاده قرار گیرد و همچنین می تواند در پاسخ به مجموعه های از خطرات مؤثر باشد. در سال های آینده مواجه می شود. این مطالعه استراتژی های ژئوپلیتیک انرژی روسیه، ایالات متحده، چین و سایر قدرت های مرتبط در آسیای مرکزی را مشخص می کند. همچنین خطرات کشور را که در همکاری انرژی بین چین و کشورهای آسیای مرکزی با آن مواجه است، ارزیابی می کند. برای مقاومت در برابر خطرات احتمالی ژئوپلیتیکی و کشوری، این مطالعه مجموعه های از چارچوب های سیاستی را توسعه می دهد که می تواند برای تقویت ثبات همکاری انرژی بین چین و کشورهای آسیای مرکزی مورد استفاده قرار گیرد و همچنین می تواند در پاسخ به مجموعه های از خطرات مؤثر باشد. در سال های آینده مواجه می شود.

باعرض احترام

ختم

2023 - 07 - 01